

Programkriterier for Pilotering av ny energi- og klimateknologi

Formål

For å innfri Norges forpliktelser til reduserte klimautslipp frem mot 2050 kreves store og komplekse teknologisprang innenfor energi- og klimateknologi. Det er behov for nye teknologier, forretningsmodeller og samarbeidsformer for å realisere de nødvendige reduksjonene, og disse løsningene må verifiseres før de kan tas i bruk i nødvendig utstrekning.

Formålet med programmet er å realisere forbildeprosjekter som bringer fram og demonstrerer ny og innovativ energi- og klimateknologi, herunder systemer som integrerer flere teknologier og løsninger. Prosjektene må kunne vise betydelig potensiale for reduksjon av energiforbruk og/eller klimagassutslipp, eller de må kunne gi betydelige bidrag til økt forsyningssikkerhet gjennom forbedringer i energi- og effektbruk. Høy grad av sluttbrukermedvirkning skal sikre relevans og at realisering av prosjektresultater kan skje hurtig.

Enovas Piloteringsordning retter seg mot prosjekter der innovativ energi- og klimateknologi skal testes ut som et ledd i en plan for framtidig bruk i full skala. Programmet skal bidra til erfaringsbygging og kunnskapsspredning som tar ned barrierene for videre bruk.

Programmet er teknologinøytralt og er åpent for prosjekter i alle sektorer

Virkemiddel og rettslig grunnlag

Hovedvirkemiddel: [Forsknings- og utviklingsstøtte](#)

Supplerende virkemiddel: [Investeringsstøtte](#)

Enova vil vurdere om tilskuddet skal gis med en klausul om tilbakebetaling av hele eller deler av beløpet. Tilbakebetalingsklausul vil typisk være aktuelt for prosjekter hvor det er betydelig usikkerhet på vedtakstidspunktet om prosjektets fremtidige inntekter eller kostnader, og der prosjektets lønnsomhet vil kunne påvirkes vesentlig i positiv retning. Kriterier for tilbakebetaling skal baseres på forhåndsavtalte kriterier.

Støtte under dette programmet har statsstøtterettslig hjemmel i [Det alminnelige gruppeunntaket \(GBER\)](#). Som hovedregel vil støtte under programmet tildeles under [Gruppeunntakets artikkel 25 – Støtte til forskning og utvikling](#) i kategorien Eksperimentell utvikling.

For Eksperimentell utvikling er maksimal støtteandel av prosjektets godkjente kostnader:

- 25 % for store virksomheter
- 35 % for mellomstore virksomheter
- 45 % for små virksomheter

Støtteandelen kan økes med 15 % hvis ett av følgende vilkår er oppfylt

- prosjektet involverer faktisk samarbeid
 - mellom uavhengige virksomheter, der minst en virksomhet kvalifiserer som SMB eller der prosjektet gjennomføres i Norge og i minst et EU-medlemsland, og der ingen av partenes andel er mer enn 70 % av de godkjente kostnadene, *eller*
 - mellom en virksomhet og en eller flere godkjente forskningsinstitusjoner, hvor sistnevnte bærer minst 10 % av de godkjente kostnadene og har rett til å publisere sine egne forskningsresultater
- resultatene fra prosjektet får omfattende spredning, gjennom eksempelvis konferanser, publikasjoner, evt. som gratis eller åpen kildekode-programvare

FoU-aktiviteter og innkjøpte FoU-tjenester som er nødvendig for gjennomføring av prosjektet kan støttes med høyere støttesats dersom aktivitetene møter kravene til Industriell forskning. Industriell forskning skal ikke være hovedformålet med prosjektet. En FoU-leverandør må oppfylle kravene som godkjent forskningsorganisasjon.¹ Merk at kontraktsforskning eller innkjøp av FoU-tjenester ikke anses som faktisk samarbeid.

I særskilte tilfeller, og kun der gjennomføringen av FoU-prosjektet er avhengig av en tilleggsinvestering (f.eks. et energi- eller klimatiltak i industrien eller nødvendig infrastruktur for alternative drivstoff), kan investeringsstøtte vurderes for denne delen av prosjektet. Investeringen må da på selvstendig grunnlag fylle kravene under en av følgende unntaksbestemmelser i Det alminnelige gruppeunntaket, og støtte vil avgrenses til det minimum som er nødvendig for å realisere en miljøgevinst:

- [Gruppeunntakets artikkel 38 – Energieffektivisering](#)
- [Gruppeunntakets artikkel 36 - Going beyond union standards](#)
- [Gruppeunntakets artikkel 41 – Fornybar energi](#)
- [Gruppeunntakets artikkel 56 – Lokal infrastruktur](#)

Tilskudd som overstiger 15 millioner euro per støttemottaker er ikke dekket av Det alminnelige gruppeunntaket, og må godkjennes av EFTAs overvåkningsorgan ESA. For støtte under Gruppeunntakets artikkel 56 er grensen 10 millioner euro.

Mer informasjon om det rettslige grunnlaget for Enovas støtteordninger finnes på www.enova.no/esa.

Kvalifikasjonskriterier

Søkeren

Programmet er åpent for næringsaktører, offentlige aktører eller konsortier der nærings- eller offentlige aktører er sentrale, medfinansierende og aktive deltakere. Aktøren som sender inn søknaden vil i alle tilfeller være prosjektansvarlig ved kontraktsinngåelse med Enova.

Søker (prosjektansvarlig) kan være:

- En etablert bedrift som er registrert i norsk foretaksregister og har økonomisk aktivitet i Norge
- En norsk offentlig aktør

¹ Enova benytter Forskningsrådets liste over godkjente forskningsorganisasjoner: <https://www.forskningsradet.no/sok-om-finansiering/hvem-kan-soke-om-finansiering/forskningsorganisasjoner/godkjente-forskningsorganisasjoner/>

- En forskningsorganisasjon, dersom søknaden sendes inn på vegne av et konsortium med minimum en norsk, etablert bedrift eller offentlig aktør, og der øvrige deltakere i konsortiet (bedrifter og/eller offentlige aktører) bidrar med minimum 50% av finansieringen i prosjektet

Søker og eventuelle prosjektpartnere må oppfylle alle krav for å kunne motta statsstøtte, beskrevet i programtekstens *Del 1 Informasjon og generelle krav*. Søker og eventuelle prosjektpartnere må ha dokumentert finansiell og teknologisk/faglig gjennomføringsevne, det vil si at virksomheten(e) har dokumenterte og realistiske planer for organisering, finansiering og gjennomføring av prosjektet.

Prosjektet

Utlysningen er åpen for ambisiøse prosjekter som skal pilotere ny teknologi eller demonstrere systemer som integrerer flere teknologier eller løsninger.

Prosjektet må

- tydelig bidra til å oppfylle programmets formål
- omfatte teknologi eller løsninger som har betydelige energi- og/eller klimafortrinn over eksisterende løsninger i markedet.
- gjennomføres under reelle eller realistiske driftsbetingelser
- være godt forankret hos alle prosjektdeltakerne og kunne vise til konkrete muligheter eller planer for å ta teknologien eller løsningen i bruk hos de involverte sluttbrukerne
- ha klart beskrevet forsknings- og utviklingsutfordringene i prosjektet og hvordan disse skal løses. Utfordringene må være direkte knyttet til barrierene for å ta teknologien eller løsningene i bruk
- ha definerte og etterprøvbare målsetninger for hva prosjektet skal oppnå, og tydelig metodikk for hvordan resultatene skal måles og dokumenteres. Særlig vekt skal legges på energi- og klimamål.

Søknaden

Prosjektbeskrivelse og budsjett i henhold til Enovas maler skal legges ved søknaden. Dersom den prosjektansvarlige søker på vegne av et konsortium må søknaden vedlegges en bindende avtale mellom konsortiets deltakere som regulerer rettigheter og plikter i prosjektet, inkludert rapportering av prosjektøkonomi. Egeninnsatsen (inkludert finansiering) må dokumenteres i budsjettmalen for hver prosjektdeltaker og evt for hver av prosjektets arbeidspakker

Rangeringskriterier

Prosjekter innen følgende tema vil prioriteres ved tildeling av midler

- Ny utslippsfri og ressurseffektiv industriell prosesseteknologi, inkludert prosesser for erstatning av fossile innsatsfaktorer med fornybare, for produkter med vesentlig lavere klimapåvirkning over livsløpet, eller for økt utnyttelse av restråstoff eller avfallsstrømmer
- Nullutslippsløsninger for transport, inkludert innovative logistikk-løsninger
- Økt forsyningsikkerhet gjennom utnyttelse eller tilførsel av fleksibilitet i energisystemet

Søknader som tilfredsstill kvalifikasjonskriteriene prioriteres ut fra hvor høyt de vurderes på følgende kriteriesett:

- Betydelig innovasjonsgrad i forhold til «state of the art» i bransjen
- Betydelig potensial for ringvirkninger ut over prosjektet, herunder redusert energibruk/klimagassutslipp, samt spredningspotensiale for teknologi/løsninger
- Betydelig bidrag til kunnskapsspredning og kunnskapsoppbygging i Norge og internasjonalt
- Høy prosjektkvalitet, dokumentert finansiell og teknologisk/faglig gjennomføringsevne og gjennomarbeidet plan for å ta innovasjonen i bruk i full skala hos involverte sluttbrukere

Vurdering på rangeringskriteriene vil foretas på en skala fra 1-6, der 6 representerer Svært godt, og 1 representerer Ubesvart. Prosjekter som ikke oppnår en karakter på minst 3 (Godt) på alle rangeringskriterier vil ikke innstilles til finansiering.

Prosess og betingelser

Søknadsfrister

Søknadsfrister offentliggjøres på programmets hjemmeside.

Særskilt rapportering

Innvilgede prosjekter vil avkreves en kortfattet prosjektbeskrivelse som Enova kan offentliggjøre, for eksempel i Enovas resultatrapport eller på www.enova.no.

Andre betingelser

For prosjekter knyttet til nye teknologier for produksjon, distribusjon eller bruk av biodrivstoff, må biodrivstoffet tilfredsstillere EUs bærekraftskriterier og ikke være matbasert biodrivstoff.

Avgrensning mot øvrige offentlige støtteordninger

Det norske virkemiddelapparatet har mange ordninger som støtter teknologiutvikling. Enova legger følgende avgrensning til grunn:

- Prosjekter som skal utvikle eller teste ut teknologi og/eller løsninger som ikke har nådd minst TRL-nivå 5 er ikke omfattet av ordningen, men henvises til Forskningsrådet eller Innovasjon Norges ordninger
- Aktører som kun har til hensikt å utvikle og teste ut teknologi eller produkter for fremtidig salg henvises til Innovasjon Norge og Miljøteknologiordningen.
- For offentlige aktører: Innovative anskaffelser er ikke omfattet av ordningen, men henvises til Forskningsrådets eller Innovasjon Norges ordninger
- Prosjekter der søker er en forskningsinstitusjon eller et universitet alene er ikke omfattet av ordningen og henvises til Forskningsrådets utlysninger